

BLOEDVERWANT #1

Posterzine voor alle donors

SAMEN STERKER

“De illustraties van Dick Bruna geven mij een heel warm gevoel. Nijntje is een beetje van ons allemaal en staat echt voor saamhorigheid. Ik vind het dan ook heel gaaf dat deze nieuw vormgegeven Bloedverwant uitvouwbaar is tot Dick Bruna-poster.

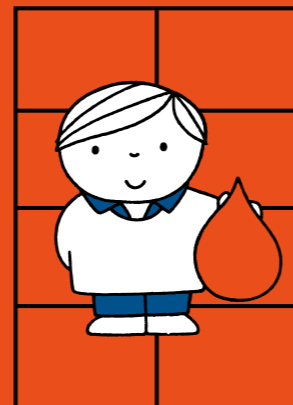
Het samen ergens voor gaan, zie ik sterk bij onze donors terug. Het is fantastisch hoe ontzettend gemotiveerd jullie zijn. Die motivatie lijkt door de coronacrisis nog eens extra toe te nemen. Dat zie ik alleen al aan de hartverwarmend hoge opkomst van donors. Ik denk dat iedereen juist in deze moeilijke tijden graag een bijdrage wil leveren. De relevantie van het donorschap is groter dan ooit. Het is dan ook geweldig dat Sanquin dankzij jullie en dankzij de kennis die we hebben opgebouwd over bloed en testen, een bijdrage kan leveren aan de zoektocht naar een weg uit de coronacrisis.

In dit nummer staan kort de coronagerelateerde onderzoeken beschreven die we razendsnel konden opstarten. Ik kan niet vaak genoeg zeggen hoe bijzonder het is dat we met elkaar deze rol kunnen pakken. Alleen samen kunnen we patiënten blijven helpen, in en buiten coronatijd.”

Daphne Thijssen – Timmer
directeur van de Bloedbank en lid van
de Raad van Bestuur van Sanquin

DICK BRUNA
De illustratie op de poster
aan de binnenzijde van dit
posterzine is in 1974 door
Dick Bruna speciaal voor de
Bloedbank ontworpen.

ONDERZOEK

Zo helpt Sanquin in de strijd tegen corona

Sanquin bewaakt de veiligheid van bloed. De expertise en infrastructuur die daarvoor nodig zijn, dragen bij aan de strijd tegen een virusbesmetting als corona. Het laboratorium in Amsterdam draait overuren.

HOEVEEL NEDERLANDERS ZIJN BESMET GEWEEST MET SARS-CoV-2 (CORONAVIRUS)? In samenwerking met het RIVM test Sanquin sinds april de donaties van donors die toestemming hebben gegeven voor wetenschappelijk onderzoek. Met tussenpozen wordt bloed van zo'n zeventienduizend donors getest op de aanwezigheid van antistoffen tegen het virus. De verwachting is dat positief geteste donors gedurende een periode immuun zijn voor het coronavirus, zegt viroloog **Hans Zaaijer**, manager van de afdeling Bloedoverdraagbare infectieziekten van Sanquin Research. “De test wordt herhaald, zodat een goed beeld ontstaat van het aantal Nederlanders dat besmet is geweest.” Het is niet de eerste keer dat Sanquin zijn expertise inzet bij een uitbraak van een besmettelijke ziekte. Dat gebeurde eerder bijvoorbeeld ook tijdens de uitbraak van Q-koorts.

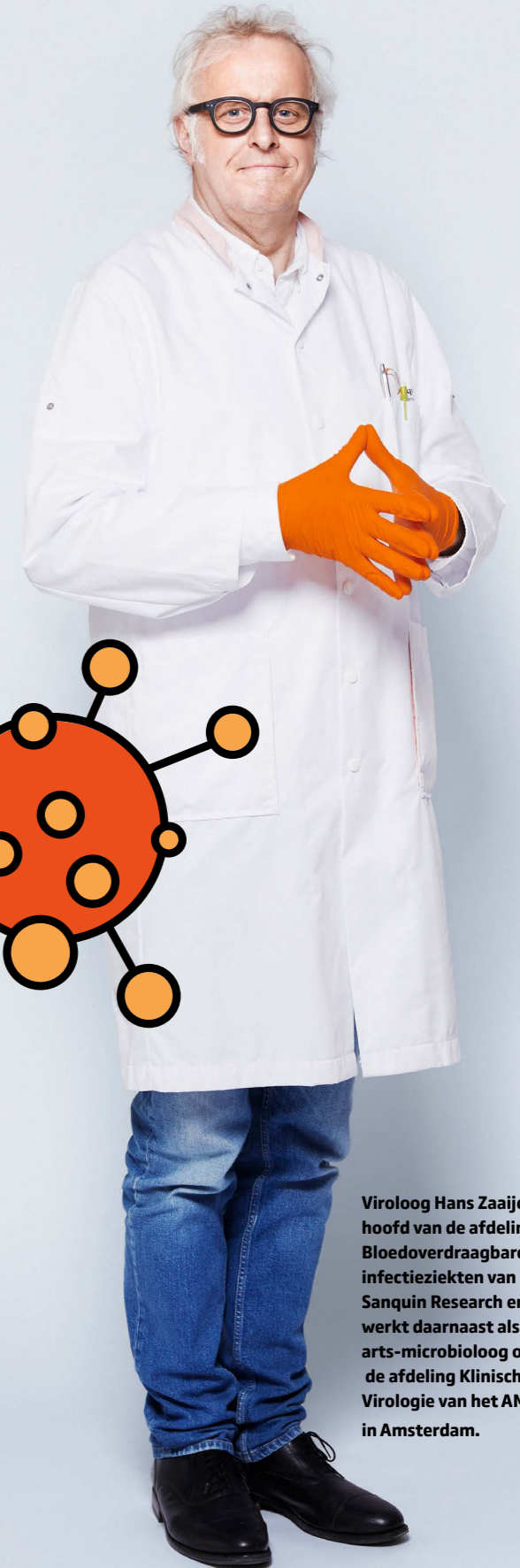
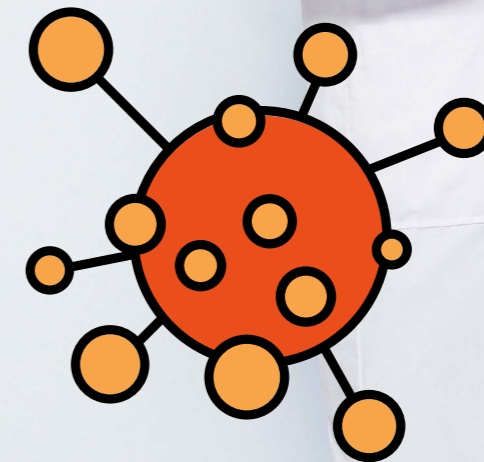
TESTEN, TESTEN, TESTEN

Al snel na de uitbraak van het coronavirus bleek een tekort aan tests op COVID-19, de zogenaamde PCR-test. Deze kan de aanwezigheid van het virus aantonen. In het Nationaal Screeningslaboratorium van Sanquin (NSS) werden meteen materialen, apparatuur en medewerkers vrijgemaakt om tot 3.600 tests per dag te kunnen uitvoeren. Na ontvangst van de slijmvliesmonsters is de uitslag na vijf tot vierentwintig uur bekend bij de GGD. Dankzij de tests weten meer medewerkers in de zorg snel of ze besmet zijn, zodat er minder kans is om anderen te besmetten en zij hun zorgtaken kunnen blijven uitvoeren. “De screening van donorbloed komt niet in het gedrang”, verzekert manager **Anton van Weert** van het NSS. “De capaciteit van het laboratorium is groot genoeg.”

OP ZOEK NAAR EEN MEDICIJN

Wereldwijd zoeken wetenschappers naar een medicijn tegen corona. In Nederland zamelt Sanquin bloedplasma in van genezen coronapatiënten. Ziekenhuizen kijken in een onderzoeksopzet of de afweerstoffen in het plasma helpen bij het verminderen van coronasymptomen bij andere patiënten. **Francis Swaneveld**, hematoloog/transfusiespecialist: “Dat zou bijvoorbeeld kunnen voorkómen dat een patiënt met het coronavirus op de intensive care belandt. Het plasma van genezen patiënten wordt met een transfusie toegediend aan coronapatiënten.”

Viroloog Hans Zaaijer is
hoofd van de afdeling
Bloedoverdraagbare
infectieziekten van
Sanquin Research en
werkt daarnaast als
arts-microbioloog op
de afdeling Klinische
Virologie van het AMC
in Amsterdam.

HELDEN IN CORONATIJD

Samen overwinnen we deze crisis

Ook niets doen, is soms goed doen. Vrijwilliger Jacqueline Kleijer (50) zorgt dat alleen gezonde donors de bloedbank betreden.

TRIAGEMEDEWERKER

"Als spreker en gastdocent sociale media en seksualiteit leer ik jongeren 'nee' zeggen. Toch vind ik dat zelf best lastig nu ik in een tent voor de ingang van de bloedbank in Utrecht bepaal wie wel en niet naar binnen mag.

Donors komen iets goeds doen en dan moet ik zeggen dat het niet mag als er een risico is dat zij corona hebben. Ik benadruk dan dat de beste bijdrage is om juist niet te geven. Ik noem dat de liefdevolle afwijzing.

Soms lijkt het hier wel een bouwmarkt, zo lang zijn de rijen buiten. De sfeer is altijd heel goed. Ik denk dat iedereen net als ik sterker dan ooit de behoefte voelt iets te kunnen bijdragen. Ik word enorm blij van dit werk."

Getest, genezen en gegeven. Dirk de Korne (40) kreeg corona en hoopt nu met zijn antistoffen patiënten te helpen.

DONOR EN EX-CORONAPATIËNT

"Doordat ik zelf in de gezondheidszorg werk, gingen alle bellen rinkelen toen ik vanuit het niets koorts kreeg. Ik werd getest en hoewel ik na een dag alweer was opgeknapt, bleek de uitslag positief. Toen mij begin april werd gevraagd om vier keer plasma te komen geven voor een onderzoek naar de werking van afweerstoffen in coronapatiënten, twijfelde ik geen seconde.

Ik zie het echt als een voorrecht dat ik dit - als een van de eersten - kan doen. Ik was én getest én al twee weken klachtenvrij. We zitten in een grote crisis waarin we met man en macht zoeken naar een middel om eruit te komen. Elke dag eerder kan een leven redden. Het is prachtig daaraan te mogen bijdragen."

Intens, heftig maar dankbaar. Donor Anneke Westerhof (43) werkt op de intensive care in het Spaarne Gasthuis in Haarlem.

IC-VERPLEEGKUNDIGE

"Al mijn patiënten liggen aan de beademing en er komt geen bezoek. Daardoor verpleeg ik patiënten waar ik nauwelijks iets van weet. Je bouwt geen band op en dat maakt het iets makkelijker. Maar als patiënten worden opgenomen, bellen ze stuk voor stuk voor dat ze in slaap worden gebracht nog even naar huis. Dat vind ik zo heftig. Je hoort ze een soort van afscheid nemen.

Het gevoel dit echt samen te doen, doet me goed. Oud-collega's zijn teruggekeerd, iedereen is bereid meer te werken, artsen van andere afdelingen schieten te hulp. Iedereen doet zijn stinkende best. De waardering die we krijgen is hartstikke fijn, maar in feite doe ik gewoon mijn werk. Dit is mijn roeping. Ook mensen die nu niet kunnen werken en noodgedwongen thuis zitten, verdienen applaus."

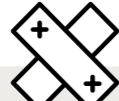
SAMEN STERKER

Donors, vrijwilligers, medewerkers, onderzoekers. Alleen samen kunnen we deze crisis overwinnen.

OPEN

De Bloedbank blijft open. Donors zijn van vitaal belang, dus ook tijdens een lockdown blijven we levens redden.

VEILIGHEID

Handen wassen. Afstand houden. Extra hygiëne. Mondkapjes. Met extra maatregelen blijft doneren veilig.

TESTS

Het laboratorium van Sanquin kan per dag 3.600 tests uitvoeren op aanwezigheid van het coronavirus.

DIEPE BUIGING

Hulde aan alle vrijwilligers en donors die helpen om doneren veilig en prettig te houden.

BLOED DOET LEVEN

"Een psycholoog zei dat het tussen de oren zat"

Anja Brinks-Velten heeft een zeldzame afweerstoornis. Die diagnose werd op haar 26ste gesteld, na jaren van de ene ontsteking na de andere en talloze onderzoeken. "Dankzij donors heeft mijn leven weer glans."

"Zere-oren-weer", waarschuwde haar moeder als er 's zomers een koude oostenwind over het Twentse land joeg. Voor Anja het teken vooral niet naar buiten te gaan, en al helemaal niet met haar vriendinnen te gaan zwemmen. "Deed ik het toch, dan lag ik 's avonds met een oorontsteking in bed." "Tja", concludeerde de huisarts toen haar moeder voor de zoveelste keer met haar op het spreekuur kwam. "De tweede van

een tweeling, die is altijd zwakker." Anja had van kinds af aan altijd wat. Ontsteking aan de gewrichten, longontsteking, altijd hoesten, verstopte bijholtes, hersenvliesontsteking. Ze liep bij de uroloog, de knoarts, de longarts, de kinderarts ... Die deden onderzoek, gaven antibiotica en wisten het eigenlijk ook niet. "Een psycholoog meende zelfs dat het tussen de oren zat", vertelt ze in de grote tuin van haar gezinswoning in Enter, haar labradoodle aan haar voeten.

Anja, inmiddels 49 en moeder van vier kinderen en getrouwd met Jan, leerde min of meer leven met de beperkingen. Ze ging als middelbare schoolier 's avonds om zeven uur naar bed omdat ze uitgeput was, kon nooit ergens logeren, niet met vriendinnen op vakantie. Omdat ze voor de havo ver moest fietsen, deed ze een stapje terug naar de mavo in de buurt.

De omslag in haar leven kwam met een baan als longverpleegkundige bij het streekziekenhuis in Almelo. Toen ze in korte tijd twee keer verstek moest laten gaan vanwege een longontsteking, trok de longarts aan de bel. Bloedonderzoek toonde aan dat Anja's lichaam geen gammaglobulinen aanmaakt. Deze zorgen voor weerstand tegen ziekte. Iemand zonder gammaglobulinen heeft dus een sterk verminderde afweer. Anja: "De longarts legde het zo uit: je hebt wel een leger, maar het leger heeft geen geweren."

Sindsdien krijgt ze om de drie weken een infuus van afweerstoffen uit het bloedplasma van bloed- en plasmadonors. Daardoor kan ze een redelijk normaal leven leiden. Ze moest haar baan opgeven ("dat vond ik echt verschrikkelijk") en werkt een paar uur in de week in de dorpswinkel van haar familie. Ze blijft kwetsbaar, maar is de donors zeer dankbaar. "Voor elk infuus zijn tweeduizend donors nodig", zegt ze. "Ongevoelbaar." Ook haar oudste dochter Sophie is bloeddonor. "Ze is er wel eens wat duizelig van, maar ze houdt vol. Omdat ze ziet dat mensen zoals ik er baat bij hebben." Anja lacht. "Dapper hoor."

PLASMA GEVEN

Gwen werd plasmadonor. En het bevalt prima!

OMDAT DE BLOEDGROEP van donor Gwen Dalderop niet vaak voorkomt, werd ze weinig opgeroepen. Nu geeft ze om de week plasma. De 41-jarige zumba-instructrice wilde al jaren bloeddonor worden. "Na mijn eerste bevalling overwoog de arts een bloedtransfusie omdat ik best veel bloed had verloren, maar dat weigerde ik. Omdat ik wist dat ik dan geen bloeddonor meer kon worden." Na haar eerste donatie kreeg ze de vraag of ze geen plasmadonor wilde worden. "Mijn bloedgroep AB+ is net zoals bloedgroep B+ tamelijk zeldzaam, dus ik zou maar weinig worden opgeroepen. Dat vond ik jammer. Als plasmadonor kan ik elke twee weken doneren. En dat bevalt me prima!"

Plasma wordt gebruikt om geneesmiddelen te maken en wordt ook direct toegediend aan patiënten. De vraag naar plasma is groot. Gwen, inmiddels moeder van drie tieners, is supergemotiveerd. "Stel dat ik medicijnen nodig zou hebben, dan zou ik donors ook onwijs dankbaar zijn!"

Ook plasma geven? Meld je aan via [sanquin.nl/plasmageven](https://www.sanquin.nl/plasmageven).

VIRUSDIAGNOSTIEK

7.000 tests

Boris Hogema is hoofd van de afdeling Virusdiagnostiek van Sanquin Diagnostiek en senior onderzoeker bij de afdeling Bloedoverdraagbare infectieziekten van Sanquin Research:

"In korte tijd is een groot aantal onderzoeken gestart bij Research. Voor het verspreidingsonderzoek naar corona hebben we meer dan 7.000 donaties van donors getest op antistoffen tegen het coronavirus. Dat deden we door materiaal te gebruiken uit de testbuisjes die altijd al bij donatie verzameld worden. Dat materiaal wordt in plastic plaatjes met daarin kleine putjes gedaan, waarin een laag met nageemaakt viruseiwit zit geplakt. Als een donor antistoffen tegen het coronavirus heeft aangemaakt, dan zullen deze gaan binden. Dit zorgt voor een kleurreactie. Het testen

1.400 TESTEN PER DAG

gaat door de inzet van een robot in hoog tempo: maximaal 1.400 monsters per dag."

TIPS

CHECK CHECK DUBBELCHECK -- ACHT HANDIGE TIPS

1. Waar ga jij doneren? Kies jouw bloedbanklocatie op [sanquin.nl/locaties](https://www.sanquin.nl/locaties).

2. Ga niet voor niets de deur uit. Check eerst of je mag doneren via [sanquin.nl/donortest](https://www.sanquin.nl/donortest).

3. Komt het een keer niet uit? Meld je dan af via [sanquin.nl/afmelden](https://www.sanquin.nl/afmelden) of de Donorinformatielijn zodat een andere donor in jouw plaats kan komen.

4. Neem altijd je identiteitsbewijs mee. Zonder identificatie mag je niet doneren.

5. Wijzigingen kun je doorgeven via [sanquin.nl/wijziging](https://www.sanquin.nl/wijziging).

6. Ziek na je donatie? Geef het zo snel mogelijk aan ons door.

7. Reiskosten een belemmering? Vraag een declaratieformulier bij de balie.

8. Wil je onze digitale nieuwsbrief ontvangen? Meld je dan aan via [sanquin.nl/nieuwsbrief](https://www.sanquin.nl/nieuwsbrief).

WELKOM

OPROEP GEKREGEN? Je bent nodig! Samen met jou houden we mensen in leven. Jouw donatie is daarbij keer op keer van groot belang. Bloed is kort houdbaar en we kunnen dus geen grote voorraden bewaren. Daarom stemt Sanquin de bloedvoorraad zo precies mogelijk af op de vraag van de ziekenhuizen naar verschillende bloedgroepen. Het kan daardoor voorkomen dat de ene donor vaker wordt opgeroepen dan de ander. Weet dat als we je oproepen, je ook echt nodig bent. Als jij een oproep krijgt, kunnen we dan op je rekenen?

DE PAPIEREN OPROEPKAART GAAT DIGITAAL

Voor meer informatie, ga naar [sanquin.nl/digitaaloproepen](https://www.sanquin.nl/digitaaloproepen).

DOKTERS VRAAG

VERLIES JE BIJ EEN DONATIE EEN DEEL VAN DE ANTI- STOFFEN EN AFWEERCELLEN DIE JE IN JE BLOED HEBT?

Ja, maar dit is maar een klein deel. Als je ervan uit gaat dat je gemiddeld 5 liter bloed hebt en 500 ml per donatie geeft, geef je maar 10 procent van je antistoffen af. Als je gezond bent, kun je deze antistoffen zonder problemen missen. Je lichaam maakt ze overigens gewoon weer aan.

Ook de antistoffen die je na een vaccinatie hebt opgebouwd, kunnen tijdens een donatie dalen. Dit verschilt per soort anti-

stof en per donor. Ook dit is niet erg. Je lichaam heeft namelijk geheugencellen die – zodra er opnieuw contact is met de ziekteverwekker – weer actief antistoffen gaan maken.

COLOFON

HOOFDREDACTIE
Els van der Weijden
Jan-Peter Rook

Wesley Wagner,
Donoradviesraad

REDACTIE
Ruben van Dalen
Laura Eurelings
Ronald van Iersel
Maya Bosman,
Donoradviesraad

TEKST
Annemarie Geleijnse
Rineke van Houten

FOTOGRAFIE
Manon van der Zwaal
Martin Dijkstra

ILLUSTRATIES
Dick Bruna ©
copyright Mercis bv
das Studio

VORMGEVING
das Studio

DRUKWERK
PrintConsult

REDACTIEADRES
Sanquin
Plesmanlaan 125
1066 CX Amsterdam

bloedverwant@sanquin.nl

www.sanquin.nl

JULLIE ZIJN GEWELDIG!

MARIELLE Dankzij die lieve donors ben ik er nog. Helaas mag ik zelf niet doneren, maar degene waarvan ik bloed heb gekregen heeft mijn leven gered. Helaas kan ik deze persoon niet bedanken. Vandaar een grote dank aan alle donors, jullie hebben een hart van goud. ❤️ ❤️ ❤️ ❤️

MARIBELLE Jullie zijn allemaal geweldig!!!!

NAJIHA Trots op alle bloeddonors en dankbaar dat ze er zijn. Ik heb enkele jaren geleden ook een transfusie nodig gehad. 💧 💧 💧 💧 💧 💧 💧

MARJAN Echte toppers. Ik heb een aantal bloedtransfusies nodig gehad, waardoor mijn Hb van 3 al snel weer op 7 zat. Fantastisch dat mensen dit doen!!

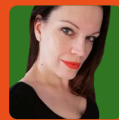
LAUREEN Ik heb afgelopen halfjaar tijdens mijn chemo 13 zakjes bloed gekregen. Dankbaar dat dit kan! 💙 💙 💙 💙

JUSTYNA Bijna 5 maanden geleden heb ik een bloedtransfusie gehad. Dank aan alle bloeddonors. ☀️ ☀️ ☀️ ☀️ ☀️

YVONNE Namens alle mensen met een afweersstoornis die afhankelijk zijn van bloeddonors, vraag ik jullie: blijf bloed doneren!! Onze dank is groot.

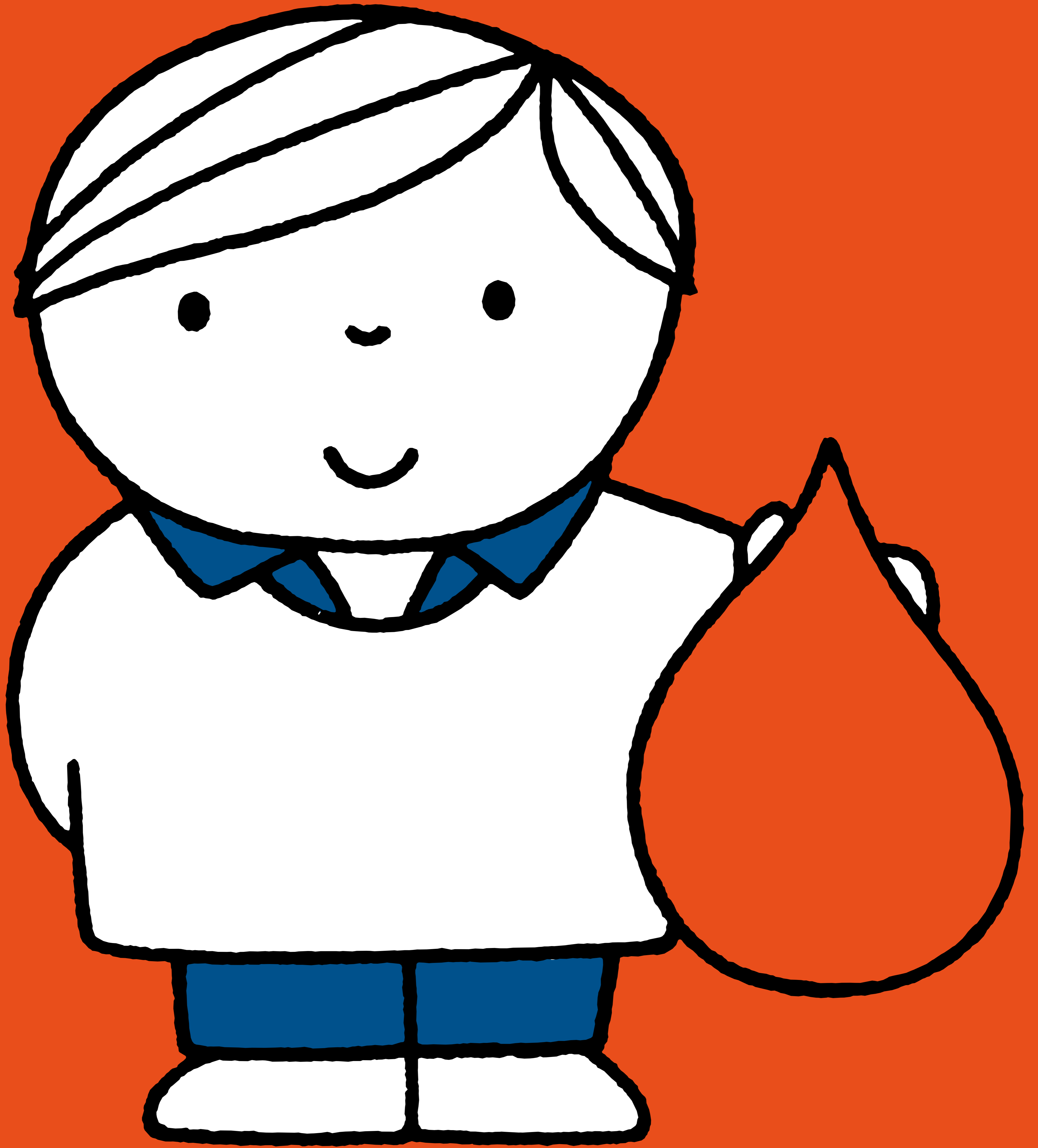

DIANA Bedankt allemaal voor jullie bijdrage. Mijn dochter heeft diverse bloedtransfusies gehad en nog steeds nodig, en ik toen ik kind was ook. Heel erg bedankt. ❤️ ❤️ ❤️ ❤️ ❤️ ❤️

JAAP Ik wil alle donors een compliment geven voor hun trouwe en gulle giften! Ben zelf lang plasmadonor geweest en heb dat altijd met plezier gedaan. Zo'n 3 jaar geleden heb ik zelf moeten ervaren hoe belangrijk doneren is, en mag sindsdien niet meer geven helaas. Dus huidige donors, GA ZO DOOR! En Sanquin complimenten voor de goede zorgen. HULDE! 💧 💧

BEDANKT DAT JE DONOR BENT!

 Sanquin